

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO**

Seduta ta' l-20 ta' Gunju, 2012

Appell Kriminali Numru. 122/2011

**Il-Pulizija
(Spt. Maria Stella Attard)
Vs
Frank Portelli**

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant Frank Portelli (ID no. 514744M) quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fil-kwalita` tieghu ta' direttur u/jew segretarji ta' kumpanija u/jew rapprezentanti guridici tas-socjeta` kummerċjali "The Golden Shepherd Group Limited", C 14948, b'indirizz registrat St. Philip's Hospital, Santa Venera, Malta, u/jew bhala l-persuna li kont inkarigata mill-istess socjeta` kummerċjali sabiex iħallas il-pagi dovuti, naqas li jħallas il-paga dovuta għall-20 ta' Dicembru 2009 ammontanti għal €49.79, naqas li jħallas parti mill-pagi għall-perjodu bejn l-1 ta' Jannar,

2010 u l-31 ta' Jannar, 2010, ammontanti ghal €1,042.58 naqas li jhallas mill-pagi għall-perjodu bejn l-1 ta' Frar, 2010 u t-28 ta' Frar, 2010 ammontanti ghal €1,755.73 naqas li jhallas parti mill-pagi għall-perjodu bejn l-1 ta' Marzu, 2010 u l-31 ta' Marzu 2010 ammontanti ghal €1,561.43, naqas li jhallas il-Weekly Allowance għall-perjodu bejn l-1 ta' Ottubru, 2009 u l-31 ta' Marzu 2010 ammontanti ghal €121, u l-Bonus Statutorju dovut sal-31 ta' Marzu 2010 ammontanti ghal €67.49 u li b'kollox jammontaw għal erbat elef, hames mija tmienja u disghin Ewro u centezmu €4,598.01 li kienu dovuti lill-ex-impjegata tas-socjeta` kummercjali hawn fuq imsemmija u cioe` lil Miriam Cutajar fil-31 ta' Marzu 2010, meta l-impjieg taghha gie terminat.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tal-1 ta' Marzu, 2011, li biha wara li rat l-artikoli 5, 22, 23, 45, 46 u 47(2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta u kif ukoll ir-Regolamenti 8 u 22 tal-Avviz Legali 247/2003 kif emendat bl-Avviz Legali 427/2007, sabet lill-appellant hati tal-akkuza migjuba fil-konfronti tieghu u b'applikazzjoni tal-artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta illiberatu bil-kundizzjoni li ma jikkommettix reat iehor sa zmien tliet (3) xhur u kkundannatu sabiex sa zmien xahar (1) ihallas lil Miriam Cutajar s-somma ta' erbat elef, hames' mija, tmienja u disghin Ewro u centezmu (€4,598.01).

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fl-10 ta' Marzu, 2011, li bih talab li din il-Qorti jogħgobha tannulla jew tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata biex b'hekk tilliberah minn kull imputazzjoni, htija u piena inkluza l-kundanna li jhallas lill-ex impjegata Miriam Cutajar s-somma ta' erbat elef, hames mija, tmienja u disghin Ewro u centezm (€4,598.01) jew sussidjarjament, tibdel l-istess sentenza appellata billi tikkundannat lill-appellant ihallas lill-ex impjegata s-somma ta' elfejn, mitejn u tlettax il-Ewro u tlettax il-centezmu (€2,213.13) jew somma verjuri li tirrizulta lil din il-Qorti flok €4,598.01.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravju tal-appellant huwa s-segweni w cioe':-

1. Is-somma indikata fit-tahrifa mhix dovuta u dan irrizulta bl-aktar mod ampju mill-provi prodotti quddiem l-Ewwel Qorti. Jirrizulta li l-ammont pretiz jinkludi dawk l-ammonti li l-appellant huwa leglment obligat li jzomm mill-paga ta' l-ex impjegata biex jinghaddu lill-awtoritajiet koncernati ghall-hlas ta' taxxa fuq id-dhul kif ukoll kontribuzzjonijiet tas-sigurta` nazzjonali. Is-sentenza appellata tirrendi lill-appellant obligat li jhallas lill-ex impjegata dak li hu hekk tenut li jzomm minn ghandha ki fukoll ihallas lid-Dipartimenti Governattivi dak li ma jkunx zamm minghand l-ex impjegata biex ma jiffaccjax proceduri eżekuttivi minn naha ta' l-ex impjegata u/jew proceduri serjissimi minn naha tad-Dipartiment Governattivi rilevanti talli ma jkunx ivversalhom dawk l-ammonti li huwa legalment tenut li jnaqqas mill-paga, bonus u allowance ta' l-istess ex-impjegata. Kontro sens legali liema bhalu ma jistax ikun dan huwa dak li trid il-ligi. Hu sottomess li dak li trid il-ligi huwa li l-ex impjegata tithallas dak li hu dovut lilha. Dak li l-appellant huwa legalment tenut li jzomm biex jghaddihom lill-Gvern mhux u qatt ma kienet dovut lilha. Ghalhekk ma jista` qatt legalment ikun li l-appellant jigi kkundannat li jhallas lill-ex impjegata l-ammonti dovuti lill-Gvern u fl-istess waqt huwa jibqa` legalment responsabbli li jhallas lill-Gvern dak li kellu jirritjeni biex jghaddih lill-Gvern.

2. Bhalikieku s-suespost ma kienx bizzzejjed, fis-somma pretiza fit-tahrifa u li ghaliha l-appellant gie kkundannat, ma tnaqqas is-somma ekwivalenti ghal nofs il-paga li kienet tmiss lill-ex impjegata ghaz-zmien ta' l-avviz tat-temm ta' l-impjegat liema avviz qatt ma nghata mill-ex impjegata. Issa dan huwa dritt appertinenti lill-appellant li ukoll jindika li l-ammont pretiz mhux korrett u ma jistax ikun li, f'dawn it-tip ta' proceduri, dak li jkun jigi kkundannat ihallas dak li skond il-ligi mhux dovut.

3. Fid-dawl tas-suespost jirrizulta li l-appellant ghamel dak li kellu jaghamel u mar oltre biex jigi mehlus mill-Ewwel Qorti. Bir-rispett kollu dovut, fi procediment ta' dan it-tip, kull ma ghandu jipprova l-appellant huwa li l-ammont

pretiz mill-prosekuzzjoni mhux dovut. Jinkombi fuq il-prosekuzzjoni l-oneru li ttipprova l-ammont pretiz ghal kundanna tal-Qorti ghab-bazi ta' dik il-pretensjoni. Dan, il-prosekuzzjoni naqset li taghmlu u, fid-dawl ta' dan, legalment l-Ewwel Qorti ma setghetx issib lill-appellant hati u tghaddi ghall-kundanna tieghu li jhallas is-somma ta' €4598.01 lill-ex impjegata meta rrizulta li din is-somma mhix dovuta.

4. L-appellant isostni li legalment din hija l-posizzjoni korretta : li meta f'awzi bhal dawn jirrizulta li l-ammont pretiz mhux dovut jew mhux korrett, il-Qorti ma ghandha ebda alternattiva hlief li tillibera ghas-semplici raguni li l-akkuza tigi li ma tirrizultax. Izda jekk din il-Qorti jidhrilha li Qorti, f'dawn it-tip ta' kawzi, tista` titlaq mill-ammonti indikati fit-tahrika, sussidjarjament u minghajr pregudizzju, huwa sottomess li f'dan il-kaz ghandu jittiehed kont mhux biss tat-tnaqqis kollu obligat w anki misthoqq skont il-ligi, izda anke zbalji u diskrepanzi tad-Dipartiment fil-pretensjoni taghha. Minn verifiki maghmula mill-appellant jirrizulta li lill-ex impjegata s-somma gross dovuta mhix €4,598.01 izda €4,500.56. Meta minn dawn il-€4,500.56 jitnaqqsu €1.520.60 ghal avviz ta' temm ta' impjeg li ma nghatax, €339 ghat-taxxa fuq id-dhul u €427 ghall-kontribuzzjonijiet tas-sigurta` nazzjonali, s-somma ta' €2,213.13 hija dik is-somma li tibqa` dovuta lill-ex impjegata (dokument A).

Semgħet ix-xhieda mill-ġdid.

Semgħet it-trattazzjoni tal-abbli Prosekutur u tal-abbli Difensur.

Ikkonsidrat

Mix-xhieda ta' Miriam Cutajar jirrizulta li hija għandha pretensjoni ta' €4598.01 gross f'pagi, bonus u allowance. Hija ma kinitx tħallset għal tliet xhur – Jannar, Frar u Marzu. Meta rat li ma kinitx qed titħallas ddeċidiet li titlaq mix-xogħol. Hija kienet bagħtitlu ittra tgħidlu li kellha titlaq biex mix-xogħol u talbitu li jħallasha. Ma setgħetx tibqa' taħdem xahar wara xahar mingħajr ma titħallas. Fl-ittra li

kienet bagħtet hija qalet li kienet 'constructively dismissed.'

Fil-kontro-eżami hija qalet li l-Isptar kien infurmhom li kien hemm xi diffikultajiet u kien qed jistenna xi fhasijiet. Bejn wieħed u ieħor hi kienet taqla' madwar 1300 Euro fix-xahar. Bil-ħdud u l-festi, il-paga setgħet titla' aktar. Għal Jannar hija kienet tħallset €616 u dan kien nett.

Xehed is-Sur Mario Gatt li qal li kienu għamli t-talba skont il-claims li kienu tawhom l-impjegati. Id-Dipartiment jieħdu l-paga bażika, il-bonus u jaraw hemmx vacation leave dovut. Huwa xehed ukoll li l-Kap 452 jawtorizza lill-prinċipal li jnaqqas dak li huwa dovut f'taxxa u kontribuzzjoni tas-sigurta' nazzjonali. Id-Dipartiment m'għandux l-għodda li għandu min iħaddem dwar kemm għandu jitnaqqas bħala taxxa u bħala kontribuzzjoni għas-Sigurta' Nazzjonali.

Xehed l-appellant Dr Frank Portelli li spjega d-diffikultajiet li sab ruħu fihom l-Isptar. Huwa qal li ħadd mill-impjegati ma qallu li kien ser jirriżenja iżda dawn kienu abbandunaw lill-pazjenti. Imbaħgad spjega dwar l-arranġament li kellhom biex jithallsu taxxi u l-kontribuzzjoni tas-sigurta' soċjali tal-impjegati. Skont is-sistema li kienu jħaddmu, huma setgħu jkunu jafu jekk l-impjegata kinitx jew le fl-Isptar. L-Isptar kien lest li jħallas dawk is-somom li ħaqqhom malli l-Isptar ikollu l-flus f'idejh. Skont l-istess xhud il-kwistjoni li għandhom mal-impjegati hija dwar in-notice money.

Fil-kontro-eżami Dr.Frank Portelli ma setax iwieġeb għad-domanda jekk fl-1 t'April l-isptar kienx miftuħ jew le minħabba li kienu qed jaħdmu on a three day week. Huwa baqa' jinsisti li l-impjegati involuti f'din il-proċedura u f'żewġ proċeduri oħrajn, qabdu u telqu 'l barra.

Ikkonsidrat

L-aggravju ta' dan l-appell fih erba' paragrafi biss.

Fl-ewwel paragrafu tal-aggravju, l-appellant jissottometti li huwa tenut li jhallas it-taxxa u l-ammont ta' kontribuzzjoni tas-sigurta' nazzjonali dovut mill-impjegat.

Skont l-artikolu 15 tal-Kap 452, ma jista' jsir ebda tnaqqis mill-paga flief dak permess skont l-istess Kap **jew xi tnaqqis rikjest minn xi Liġi oħra**. Id-dipartiment joħroġ it-talba fuq il-gross amount due għax id-dipartiment ma jkollux il-mezzi biex ikun jaf l-impjegat x'dovut iħallas. Il-Qorti **qed tilqa' din il-parti tal-aggravju – jiġifieri dwar dak li għandu jitnaqqas bħala taxxa u kontribuzzjoni tas-sigurata nazzjonali** u fid-decide ser tindika x'għandu jsir mill-appellant.

Fit-tieni paragrafu, l-appellant jgħid li għandha titnaqqas is-somma dovuta mill-impjegata bħala notice money. Il-Qorti qed tiċċad din il-parti tal-aggravju għaliex jidher li m'hemmx qbil bejn l-impjegata u l-Isptar jekk kienx hemm raġuni ġustifikata jew le dwar it-tmiem tal-impieg. Min-naħa tal-Isptar qed jingħad li l-impjegata qabdet u telqet 'il barra. Min-naħa l-oħra l-impjegata qed tgħid li hija ma kinitx qed titħallas għalkemm kienet qed tirrapporta għax-xogħol. Barra dan il-Prosekuzzjoni ssottomettiet li ma kienx qed isir flas kull erba' ġimgħat kif titlob il-Liġi.

Skont l-artikolu 36 (14) tal-Kap 452, tista' ma tingħatax raġuni jekk hemm raġuni tajba u suffiċjenti f'każ ta' tkeċċija mill-impieg jew abbandun tas-servizz. Issa f'dan il-każ m'hemmx il-kunsens tal-impjegata biex isir dan it-tnaqqis u m'hemmx ebda deċiżjoni finali dwar hux dovut l-ammont.

L-artikolu 1197 tal-Kap 16 (il-Kodiċi Ċivili) jiddisponi kif ġej:

'(1) It-tpaċija ssir biss bejn żewġ idjun li jkollhom it-tnejn bħala oġġett somma ta' flus, jew kwantità determinata ta' hwejjeġ funġibbli tal-istess speċi, u li jkunu t-tnejn likwidi u li jistgħu jintalbu.

(2) Id-dejn hu likwidu meta hu ċert ukoll f'dik li hija kwantità.'

F'dan il-każ l-ammont la huwa likwidat u lanqas hemm ċertezza dwar **jekk l-ammont hux dovut jew le. (Ara: Sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili: Marianna Spiteri et vs Joseph Vella 3 ta' Mejju 1993. Imħallef Alberto Magri).**

Fl-aħħarnett, il-mod kif hu redatt l-artikolu 13(1) tal-Kap 452, fin-nuqqas ta' kunsens tal-impjegat jew jekk ma kienx hemm xi arrangament bejn l-Isptar u xi Trade Union, tali tnaqqis għall-allegat notice ma jistax isir.

L-artikolu 45(2) tal-Kap 452 jagħti setgħa lill-Qorti u jorbotha li tordna l-ħlasijiet ta' paga iżda ma jgħid xejn dwar tnaqqis minħabba in-notice money. U dan wieħed jifhmu fid-dawl ta' dak li jipprovdi l-artikolu 45(2)(d) – jiġifieri ftit aktar 'il fuq.

Għalhekk l-appellant ma jistax inaqqas bħala tpaċija jew kompensazzjoni dak li hu qed jippretendi bħala notice money. **Il-Qorti għalhekk qed tiċhad din il-parti tal-aggravju.**

Fir-tielet paragrafu tal-istess aggravju, l-appellant jissottometti li l-Prosekuzzjoni naqset milli tipprova l-ammont dovut. Il-Qorti **qed tiċhad** din il-parti tal-aggravju għaliex il-Prosekuzzjoni filfatt għamlet il-prova mistennija minnha skont il-Liġi.

Fil-raba' paragrafu, l-appellant jaħdem l-ammont finali skont il-fehma tiegħu. Il-Qorti **qed tiċhad** din il-parti tal-aggravju. Lanqas m'għadnu dritt jaqbad u jaqta' n-notice money la m'hemmx ftehim fuqu għax dan mhux likwidat. Il-fatt li t-total tal-ammont dovut għandu jkun aġġustat ma jfissirx li l-appellant kellu jiġi liberat.

Finalment, l-appellant jissottometti li l-azzjoni tal-lum hija waħda kriminali. Dan huwa veru iżda l-liġi tawtorizza lill-Qorti li tagħti l-kumpens mitlub kif jidher mill-artikolu 45 tal-istess Kap:

'il-qorti għandha, fuq it-talba tal-prosekuzzjoni, minbarra li tagħti l-piena stabbilita bis-subartikoli ta' qabel ta' dan l-artikolu, tordna lill-ħati, wara l-prova ta' l-ammont, li jirrifondi jew iħallas lill-impjegat jew lill-impjegati li jkunu, jew lill-apprendista jew lill-apprendisti li jkunu, skond il-każ, l-imsemmi ammont dovut minnu u, fil-każ ta' vaganzi bi ħlas li ma jingħatawx, somma daqs il-ħlas dwarhom, u kull ordni b'jal dak tal-qorti għandu jkun ta' l-istess forza u effett u jkun esegwibbli bl-istess mod daqslikieku jkun ingħata f'kawża ċivili bejn l-impjegat jew l-impjegati li jkunu jew l-apprendista jew l-apprendisti li jkunu, skont il-każ, u l-prinċipal:

Iżda ebda ħaġa f'dan is-subartikolu ma tnaqqas minn xi jedd ta' l-impjegat jew l-apprendista, skond il-każ, li jiġbor b'xi mezzi oħra kull ammont li hu jkollu jieħu.'

Konkluzjoni

Għalhekk il-Qorti qed tilqa' is-sottomissjoni fl-ewwel paragrafu – dwar dak li għandu jithallas f'taxxa u kontribuzzjonijiet tas-sigurta' soċjali dovut mill-impjegata Miriam Cutajar u qed tiċċad is-sottomissjonijiet l-oħra kollha li jagħmlu parti mill-aggravju. Il-Qorti qed tirrifirma s-sentenza mogħtija fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Frank Portelli' fl-1 ta' Marzu 2011' billi waqt li qed tikkonfermha fejn sabet lill-appellant ħati li naqas li jħallas l-ammont dovut bħala paga, bonus u weekly allowance lil Miriam Cutajar u lliberatu bil-kundizzjoni li ma jagħmel ebda reat fi żmien tliet xhur ai termini tal-artikolu 22 tal-Kap 446 qed tirrevokha u tħassarha fejn ikkundannatu jħallas lill-impjegata Miriam Cutajar €4598.01 u minflok qed tikkundannah iħallas €4598.01 - biss minn dan l-ammont għandhom jitnaqqsu t-taxxa u l-kontribuzzjoni tas-sigurta' soċjali dovuti mill-impjegata li għandha tingħata d-dettalji kollha dwar dan it-tnaqqis.

Il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza għandha tintbagħat lill-Kummissarju

Kopja Informali ta' Sentenza

tat-Taxxi Interni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----